

Genç Kadınların Yaşlılığa Bakışı ve Yaşlılık Algıları: 18-44 Yaş Aralığı

Young Women's Views and Perceptions of Aging: A Study in the 18-44 Age Range

ÖZET

Klasik kökenleri 18. yy ortalarına kadar uzanan feminist çalışmalar, kadınlara dair, hayatın her alanına nüfuz eden toplumsal rol ve beklentileri ortaya çıkarmaya çalışmaktadır. Aynı şekilde kadınların da kendilerini toplumda nerede konumlandıklarına dair çalışmalar yapılmaktadır. Bu feminist çalışmalar aktivist hareketler olmakla beraber belirli evrelerden geçerek günümüze ulaşmayı başarmıştır. “Dalgalar” olarak tanımladığımız bu aktivist evrelerin ilk dalgasında (1848-1920) daha ziyade politik düzeyde mücadele verilirken; ikinci dalgasının (1960-1990) mücadele alanı sosyo-ekonomik eşitliğe doğru genişletilmiştir. 1990’dan bu yana ise üçüncü dalga feminizm hareketleri söz konusu olmuştur. Bu çalışma henüz mücadele alanı tam kestirilemeyen ve oldukça geniş bir yelpazeye sahip olan üçüncü dalga feminizm hareketinde yer almaktadır.

Bu çalışmada; genç kadınların, ev içi hizmetlerinden bir tanesi olarak sayılabilen yaşlı bakımına ve yaşlılığa dair bakış açılarını ve algılarını ortaya çıkarmak amaçlanmaktadır. Bu amacı gerçekleştirmek için nicel araştırma yöntemlerinden anket tekniği kullanılmıştır. Araştırmanın verileri, uzman görüşleri alınarak araştırmacı tarafından geliştirilen ve çoğunluğu sayı ölçekli (örn: 1-5) kapalı uçlu olmakla birlikte açık uçlu sorular kullanılarak elde edilmiştir. Elde edilen veriler; SPSS programı kullanılarak frekans, yüzde, geçerli yüzde ve kümülatif yüzde oranları verilerek analiz edilmiştir. Araştırmanın soruları, Türkiye’nin 35 şehrinde 18 ile 44 yaş aralığındaki çoğu evli 152 kadın katılımcıya uygulanmıştır. Araştırma bulgularına dayanarak katılımcıların en çok; yaşlıları ruhsal açıdan ilgiye ve ekonomik olarak yardıma muhtaç buldukları sonucu elde edilmiştir. Ayrıca, yaşlılığa dair en çok tekrar edilen kavramların; yalnızlık, hastalık, muhtaçlık, ölüm, acizlik, düşkünlük, inatçılık, agresiflik ve tecrübe gibi kavramlar olduğu saptanmıştır. Son olarak, katılımcıların yaşlılığa bakışı ve yaşlılık algılarının genel itibarı ile orta düzeyde seyrettiği söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Feminist Kuramlar, Yaşlılık, Kadın ve Yaşlılık Algıları

ABSTRACT

Feminist studies, whose classical origins date back to the mid-19th century, aim to reveal the social roles and expectations assigned to women that shape all areas of life, as well as how women position themselves within society. Although feminist approaches emerged as activist movements, they have progressed through distinct stages described as waves. In the first wave (1848-1920), the struggle centered on political rights, while in the second wave (1960-1990) it expanded toward socio-economic equality. Since 1990, third-wave feminism has developed, characterized by a wide and still-evolving field of struggle. This study is situated within the third-wave feminist framework.

The research aims to reveal young women’s perspectives and perceptions regarding elderly care and aging, which can be regarded as a form of domestic service. For this purpose, the survey technique, a widely used research method, was employed. Data were collected through open-ended and number-scale questions (e.g., 1-5) developed by the researcher after receiving expert feedback. Using SPSS, the data were analyzed through frequency, percentage, valid percentage, and cumulative percentage values. The study sample consisted of 152 women, mostly married, aged 18 to 44, residing in 35 cities across Türkiye based on the findings, elderly individuals are most in need of spiritual support and economic assistance. Frequently repeated concepts include loneliness, illness, neediness, death, helplessness, debility, stubbornness, aggressiveness, and experience. Overall, the results indicate that young women’s perspectives on the elderly and their perceptions of aging are generally moderate.

Keywords: Feminist Theories, Aging, Women and Aging Perceptions

GİRİŞ

Kadınlar, çok uzun zamandan beri yeryüzünde silik yaşamaya alıştırılmıştır. Bu durumu açıklamak için avcı-toplayıcı toplumlara kadar geriye gitmek gerekir. Avcı-toplayıcı toplumlarda erkekler avcılık, kadınlar ise toplayıcılık yapmaktaydı. Bu iki faaliyet erkek ve kadın için eşit önemdeydi. Ne var ki iş gücü ihtiyacının artışı ve

Ayşe Kendirci ¹

How to Cite This Article

Kendirci, A. (2025). “Genç Kadınların Yaşlılığa Bakışı ve Yaşlılık Algıları: 18-44 Yaş Aralığı” International Social Sciences Studies Journal, (e-ISSN:2587-1587) Vol:11, Issue:11; pp:1990-2006. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.17754578>

Arrival: 29 August 2025

Published: 28 November 2025

Social Sciences Studies Journal is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.

¹ Yüksek Lisans Öğrencisi, Ayşe Kendirci, Sakarya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sosyoloji Bölümü, Sakarya, Türkiye. ORCID NO: 0000-0002-9685-5403

sahip olunan tarım arazilerinin savunulması gerekince kadın geri plana atılarak erkek otorite konumuna yükseltildi (Kılıç ve Duymuş, 2007:86). Geçmişte, zamansal ve mekânsal olarak kadınların lehine döndüğü durumlar da söz konusu olmuştur. Bazı milletlerde kadın, erkek ile eşit görülmüştür. Hatta kadının erkekten daha önemli sayıldığı toplumlar da söz konusu olmuştur. Fakat eşitlik, adalet ve istikrar çabaları 1790'lı yıllara kadar henüz gözle görülmemiştir. 1790'lı yıllardan itibaren başlanan toplumsal cinsiyet çalışmaları, cinsiyet kavramından hareketle kavramsallaştırılmıştır (Saygılıgil, 2016:10). Cinsiyet kavramı kadının ve erkeğin biyolojik farklılığını ortaya koymaya çalışmaktadır. Bunlar; üreme organlarının farklılığı, göğüs, ağırlık, uzunluk, tüylenme, fiziki güç ve kromozom farklılığı (kadınlar 'XX', erkekler 'XY')'dır. Toplumsal cinsiyet kavramı ise, kadının ve erkeğin toplumsal rol ve davranışlarının kültürel kodlarla nasıl aktarıldığını ortaya koymaya çalışmaktadır. Yine biyolojik olarak cinsiyet (sex) olarak adlandırılırken; toplumsal cinsiyet (gender) olarak adlandırılmaktadır (Günindi Ersöz, 2016:20).

Toplumsal cinsiyet açısından feminist hareketi incelemekten önce 'feminizm' kavramının tanımına ve tarihine bakmak gerekmektedir. Bu kavram ilk olarak sosyal filozof Charles Fourier (1771-1832) tarafından kullanılmıştır. Feminizm kelimesinin kökü Latince 'femina'dan gelen 'kadın' olarak karşımıza çıkmaktadır. İlk feminist harekete baktığımızda karşımıza Goughes'in 1791 yılında yayımladığı ve Fransız Devrimi'nin temelini oluşturan İnsan Hakları ve Yurttaşlık Bildirisi (1789)'ne tepki olarak ortaya koyduğu Kadın ve Kadın Yurttaş Hakları Bildirgesi çıkmaktadır (Rocheft, 2019:19). Fakat Fransız Devrimi'nin sloganı "eşitlik, özgürlük, kardeşlik" olmasına rağmen İnsan Hakları ve Yurttaşlık Bildirisi yalnızca beyaz, hür ve zengin erkekleri kapsamaktadır. Yine 1791 yılında Wollstonecraft'ın Kadın Haklarının Gerekçelendirilmesi adlı eseri feminist çalışmalardan sayılmaktadır (Saygılıgil, 2016:13). Ayrıca feministler, toplumsal yaşamın bilgisinin ataerkil zihniyet etrafında tekrar ve tekrar öğrenildiğini (Kenny ve Smillie, 2016:199), kadınların deneyimlerinin, duygu ve düşüncelerinin yok sayıldığını ileri sürmektedirler. Birinci Dalga Feminizm'inin ilk çalışmaları içerisinde kabul edilen bu çalışmalar o zamanlarda bütün dünyada yankı uyandırmıştır. Yapılacak birçok çalışmaya da öncülük etmiştir. 1920'lere kadar devam eden Birinci Dalga Feminizm hareketi daha ziyade oy hakkı, seçme ve seçilme hakkı gibi politik alanda yapılan bir mücadele etmektedir. Kadınlar, siyasi arenada istedikleri hakları elde edince yeni alanlarda hak arayışlarına girmeye başlamışlardır. 1960'lardan itibaren ortaya çıkan İkinci Dalga Feminizm hareketinin amacı ise her alanda özgürlüğe ulaşmaktır. "Kişisel olan politiktir" sloganıyla yaygınlaşmaya başlayan bu hareket sanayi devrimiyle ortaya çıkan özel-kamusal alan ayırımına karşı mücadeleye girmektedir. Çünkü bu ayırım ataerkil zihniyeti yasal duruma getirmektedir (Saygılıgil, 2016:29). Kamusal-özel alan ayırımı feminist hareket tarafından kamusal=erkek, özel=kadın eşitsizliğinin meşrulaştırılmaya çalışıldığını söylemektedir. Ayrıca İkinci Dalga Feminizm hareketi zıtlıkların (güzel/çirkin, temiz/kirli, sağ/sol, dindar/laik, iyi/kötü, doğu/batı, olumlu/olumsuz, yaşam/ölüm) rollerine kadın ve erkek yaşam içerisinde yeniden ve yeniden inşa ettiğini savunmaktadır. 1990'dan bu yana ise Üçüncü Dalga Feminizm hareketi yaygınlık kazanmaktadır. Bu dalgada, hayatın içerisinde yer alan kadın-erkek eşitsizliğini, kadını silikleştirmeye çalışan her alanı inceleyerek gün yüzüne çıkarma çalışmaları yapılmaktadır. Bunların içerisinde; sanat (Antmen, 2013:35), edebiyat (İrzik ve Parla, 2004:15\Temizarabacı Yıldırım, 2020:113), şiir (Woolf, 2002:33), müzik, oyun, spor, günlük aktiviteler, kent politikaları, medya, teknoloji kullanımı, reklam gibi alanları saymak mümkündür. Şunu da belirtmek gerekir ki dünyadaki özel mülkiyetin %95'ine erkekler sahiptir ve bu durum feminist çalışmaların her alanda incelenmesinin önünü açmaktadır (Günindi Ersöz, 2016:8).

Feminist hareketler erkeklik çalışmaları yapılmasına öncülük etmektedir. Nasıl ki, kadınlık toplumsal rol ve davranışların kültürel kodlarla aktarılmasıyla oluşuyorsa; erkeklik de kültürel kodlarla aktarılmaktadır. Aynı şekilde toplumun kadından beklentileri söz konusuysa; erkekten beklentileri de söz konusu olmaktadır. Bu çalışmalar ilk olarak 20.yy'ın ortalarında ortaya çıkmış olmakla beraber 20.yy'ın son çeyreğinde (pro) feminist çalışmalarla beraber bir disiplin haline gelmektedir. Erkeklik çalışmasının bir disiplin haline gelip başka disiplinlerle de etkileşime girmesinin en büyük etkeni erkeklerin, cinsiyet rolleri paylaşımına en az kadınlar kadar olumsuz bakmalarından kaynaklanmaktadır.

Yaşlılık ve yaşlılık çalışmalarına baktığımızda yaşlılık, insan yaşamının son dönemi olarak kabul edilen, psikolojik ve fizyolojik kayıpların, kronik rahatsızlıkların ve çöküşün görüldüğü bir dönem olarak tanımlanmaktadır (Çunkuş, Taşdemir Yiğitoğlu, Akbaş, 2019:60). Yaşlılığın başlangıcını fizyolojik açıdan ortaya koymak çok zor olmakla beraber çalışmalar göstermektedir ki fizyolojik olarak yaşlanma 30 yaşında başlamaktadır. Doğumla beraber ise beynin yaşlanması söz konusu olmaktadır. Yine yaşlılığın başlangıcını psikik açıdan belirlemek imkânsızdır. Çünkü bir insanın kendini kaç yaşında hissettiği önemlidir. Bir insan kendini yaşlı gibi hissediyorsa, yaşlı gibi hareket ediyorsa yaşlanmış denilebilir. Yaşlılık bireyin fiziksel, psikolojik ve sosyal yönleriyle bir bütün olarak değerlendirilmesi gereken bir süreçtir. Nitekim Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ)'nün yaptığı kronolojik yaşlılık kategorilerine baktığımızda; 45-59 yaş aralığı orta yaş, 60-74 yaş aralığı yaşlılık, 75-89 yaş aralığı ileri yaşlılık, 90

ve üzeri ise ihtiyarlık olarak karşımızda çıkmaktadır. Sosyolojik açıdan yaşlılık ise; toplumun belirli bir yaş grubundan beklediği davranışlar ve toplumun o yaş grubuna verdiği değerlerdir (Beğer ve Yavuzer, 2012:1).

FEMİNİST KURAMLAR

Feminist kuramlara baktığımızda temelde iki cinsiyet farkı kuramı karşımıza çıkmaktadır. Bunlardan ilki; kültürel feminizm bir diğeri ise varoluşçu/fenomenolojik feminizmdir. Kültürel feminizm; erkeğin ve kadının biyolojik farklılığını kabul eden ve o şekilde inceleyen kuramdır. Varoluşçu/fenomenolojik feminizm ise; erkek deneyiminin öncülendiğini ve kadın deneyiminin geriye atıldığını düşünen cinsiyet farkı kuramıdır. Cinsiyet eşitsizliği kuramlarına baktığımızda ise; liberal feminizm, rasyonel tercih feminist kuram karşımıza çıkmaktadır (Ritzer ve Stepnisky, 2019:156-159). Liberal feminizm cinsiyet eşitsizliğinin en önemli kuramıdır. Günlük hayatın içerisindeki her şeyin ataerkilli zihniyet tarafından yeniden inşa edildiğini ve bundan dolayı eşitliğin her alanda sağlanması gerektiğini savunan feminist kuramdır. Rasyonel tercih feminist kuram kadınların konumlarından kaynaklı olarak rasyonel bir seçim yapmak zorunda bırakıldığı ve bunun sonucunda da oluşan ve bundan kaynaklı sosyal sonuçları inceleyen kuramdır.

Cinsiyet baskısı feminist kuramlara baktığımızda karşımıza psikanalitik feminizm ve rasyonel feminizm çıkmaktadır. Psikanalitik kavramından yola çıkarak ataerkilliği anlamaya çalışan kuramdır. Radikal feminizm ise; kadınların her yerde şiddete uğradığını savunan kadının değersizleştirilmesini reddeden ve cinsiyet baskısına karşı çıkan kuramdır. Son olarak yapısal baskı kuramlarına baktığımızda karşımıza sosyalist feminizm ve kesişimsel kuram çıkmaktadır. Sosyalist feminizm; kadınlara uygulanan baskının nedeninin kapitalizmden kaynaklı olduğunu savunan kuramdır. Kesişimsel kuram ise; kadınların yaş, ırk, sınıf ve engellilik gibi kategorilerin kadınların kendi deneyimlerinden tecrübe ettiklerini savunan kuramdır. İslami ya da Müslüman feminizm; kaynağını Kur’andan ve Sünnet’ten alan, kadının ve erkeğin eşit yaratıldığını (Ali, 2014:46), her alanda eşit olması gerektiğini vurgulayan bir harekettir. Siyah feminizm (*black feminism*), Afro-Amerikalıların 1970’li yıllarda hem kadın olmalarından hem de siyah olmalarından dolayı yaşadıkları ayrılıkçı anlayışa karşı olarak ortaya çıkmış bir harekettir.

Kadın ve yaşlılığı bir araya aldığımızda Arruzza, Battacharya ve Fraser’in %99 için Feminizm: Bir Manifesto* adlı çalışmalarında şöyle bir örneğe yer vermekteler; Tayvanlı bir anne olan ve yalnızca soyadını bildiğimiz Luo, 2017 yılında oğluna dava açmıştır. Dava açmasının nedeni ise iki oğlunu bekar bir anne olarak yetiştirip onların diş hekimi olmasını sağlamış olmasına rağmen yaşlandığında oğulları kendisiyle ilgilenmemiştir. Oğullarından birisini mahkemeye vermiştir. Oğlunu yetiştirirken harcadığı zaman ve para için tazminat istemiştir. Tayvan Yüksek Mahkemesi ise şaşırtıcı bir karar alarak anneye, oğlu tarafından “yetiştirme” bedeli olarak 967 bin dolar ödenmesine karar vermiştir. Yazarlar bu örnekten şunları çıkarmıştır: ilk olarak, bir insanı doğurmanın, onunla ilgilenmenin ve onun yaşamını sürdürebilmesi için gereken zaman ve kaynakların ne kadar fazla olduğuna vurgu yapmak; ikinci olarak, bir insanın oluşması ve onun yaşamını sürdürebilmesi için gereken emeğin hala kadınların sırtında olduğunu belirtmek; son olarak ise, yaşamın akışı içerisinde kapitalist toplumların, kadının emeğine hiçbir şekilde değer vermediğini gösteriyor.

KADIN VE YAŞLILIK

Özellikle sanayileşme ile beraber ortaya çıkmış olan özel-kamusal alan ayrımı kadını ev içine hapsedmektedir. Sürekli bir döngü içerisinde olan ev içi hizmeti (çocuk bakımı, çamaşır, bulaşık, ütü, temizlik vs.) yaşlı bakımı ile beraber kadını eve daha da bağımlı hale getirmektedir. Özellikle geleneksel aile yapısında yaşlı bakımını kadın üstlenmektedir. Bu durumun biraz daha derinine indiğimizde aslında kadın yaşlı bakımını üstlenmek durumunda bırakılmaktadır. “Sevgi emeği” olarak kabul edilen durumlar da söz konusu olmaktadır. Fakat her ne olursa olsun toplum tarafından verilmiş veya gönüllü olarak alınmış bu hizmet kadının yaşlılığa bakışını etkilemektedir. Çünkü kadın için içinde bulunduğu/bulunmak zorunda bırakıldığı bir durumu deneyimleme söz konusudur.

ARAŞTIRMANIN KONUSU, AMACI VE KAPSAMI

Araştırmanın konusu; kadınların yaşlılara bakışı ve yaşlılara dair algılarıdır. Dünya nüfusunun yaşlanmaya başlamasıyla beraber Türkiye nüfusu da yaşlanmaya başlamıştır. Bu durum kadınlarda yaşlılık düşüncesini ve geleceğe dair yaşlılık kaygısını sürekli gündemlerinde bulundurmalarına neden olmaktadır.

Bu araştırmanın amacı; 18 ila 44 yaş aralığındaki genç kadınların yaşlılığa bakışını ve yaşlılık algılarını ortaya koymaktır.

ARAŞTIRMA SORULARI

Araştırmanın soruları, araştırmacı tarafından literatür taraması yapıp uzman görüşü alınarak geliştirilmiştir. Araştırmada, 12 demografik soruya, yaşlılık ile alakalı kapalı uçlu ve açık uçlu sorulara ve sayı ölçekli (örn: 1-5) sorulara yer verilmiştir. Sorularda kadınların yaşlılığa bakışı ve algıları ölçülmüştür.

ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ

Bu amacı gerçekleştirmek için nicel araştırma yöntemlerinden anket tekniği kullanılmıştır. Anket tekniği, bireylerin belirli bir konuya ilişkin görüş, tutum, davranış ve özelliklerine dair bilgileri sistematik ve standartlaştırılmış soru formları aracılığıyla toplamak için kullanılan bir veri toplama yöntemidir (Karasar, 2014). Araştırmanın verileri, uzman görüşleri alınarak araştırmacı tarafından geliştirilen ve çoğunluğu sayı ölçekli (örn: 1-5) kapalı uçlu olmakla birlikte açık uçlu sorular kullanılarak elde edilmiştir. Elde edilen veriler; SPSS programı kullanılarak frekans, yüzde, geçerli yüzde ve kümülatif yüzde oranları verilerek analiz edilmiştir.

ARAŞTIRMA BULGULARI

Demografik Bilgiler

Araştırma katılımcılarının demografik bilgileri sırasıyla tablolar halinde aşağıda verilmiştir.

Tablo 1: Cinsiyet

		Frekans	Geçerli Yüzde
Geçerli	Kadın	152	100,0
Eksik	Sistem	0	
Toplam		152	

Tablo 1’de katılımcıların cinsiyete göre dağılımları gösterilmektedir. 152 katılımcının 152’si de kadındır. Bu çalışma kadınlar üzerine yapılmış bir çalışmadır.

Tablo 2: Yaşanılan il

		Frekans	Geçerli Yüzde
Geçerli	Adana	1	,7
	Adıyaman	38	25,0
	Afyonkarahisar	3	2,0
	Ankara	3	2,0
	Antalya	2	1,3
	Bitlis	1	,7
	Bolu	2	1,3
	Bursa	9	5,9
	Diyarbakır	1	,7
	Elazığ	3	2,0
	Eskişehir	1	,7
	Gaziantep	1	,7
	Giresun	1	,7
	Hatay	1	,7
	Mersin	1	,7
	İstanbul	25	16,4
	İzmir	5	3,3
	Kayseri	2	1,3
	Kocaeli	5	3,3
	Kütahya	1	,7
	Malatya	6	3,9
	Kahramanmaraş	7	4,6
	Muğla	2	1,3
	Muş	1	,7
	Rize	1	,7
	Sakarya	14	9,2
	Samsun	2	1,3
	Trabzon	1	,7
	Şanlıurfa	3	2,0
	Van	1	,7
	Zonguldak	1	,7
	Şırnak	1	,7
	Yalova	1	,7
	Karabük	2	1,3
	Osmaniye	1	,7
	Almanya	1	,7
	Fransa	1	,7
	Toplam	152	100,0
Eksik	Sistem	0	
Toplam		152	

Tablo 2’de katılımcıların yaşadığı şehirler yer almaktadır. Türkiye’nin 35 şehrinden katılım sağlanmıştır. Yurt dışından 2 katılımcı vardır.

Tablo 3: Yaş aralığı

		Frekans	Geçerli Yüzde
Geçerli	18-25	55	36,2
	26-35	68	44,7
	36-44	29	19,1
	Toplam	152	100,0
Eksik	Sistem	0	
Toplam		152	

Tablo 3’te katılımcıların yaş aralığı gösterilmektedir. 18-25 yaş aralığından %36,2, 26-35 yaş aralığından %44,7, 36-44 yaş aralığından ise %19,1 katılım sağlanmıştır.

Tablo 4: Medeni durum

		Frekans	Geçerli Yüzde
Geçerli	Evli	83	54,6
	Bekar	66	43,4
	Ayrı-vefat	3	2,0
	Toplam	152	100,0
Eksik	Sistem	0	
Toplam		152	

Tablo 4’te katılımcıların medeni durumları gösterilmektedir. Katılımcıların 83’ü evli, 66’sı bekar, 3’ü ise eşinden ayrılmış veya 3’nün eşi vefat etmiştir.

Tablo 5: Çocuğun var olup olmaması

		Frekans	Geçerli Yüzde
Geçerli	Var	69	45,4
	Yok	83	54,6
	Toplam	152	100,0
Eksik	Sistem	0	
Toplam		152	

Tablo 5’te katılımcıların çocuk sahibi olup olmadığı gösterilmiştir. Katılımcıların %45,4’ü çocuk sahibidir. %54,6’sı çocuk sahibi değildir.

Tablo 6: Çocuk sayısı

		Frekans	Geçerli Yüzde
Geçerli	1	35	50,7
	2	20	29,0
	3	10	14,5
	4	4	5,8
	Toplam	69	100,0
Eksik	Sistem	0	
Toplam		69	

Tablo 6’da çocuk sahibi olan 69 kişinin kaç çocuğa sahip olduğu gösterilmiştir. %50,7’si 1 tane çocuğa, %29’u 2 tane çocuğa, %14,5’i 3 tane çocuğa, %5,8’i 4 tane çocuğa sahiptir.

Tablo 7: Eğitim durumu

		Frekans	Geçerli Yüzde
Geçerli	İlkokul	3	2,0
	Ortaokul	1	,7
	Lise	19	12,5
	Önlisans	19	12,5
	Lisans	90	59,2
	Lisansüstü	20	13,2
	Toplam	152	100,0
Eksik	Sistem	0	
Toplam		152	

Tablo 7’de katılımcıların eğitim düzeyi gösterilmektedir. Katılımcıların %2’si ilkokul, %7’si ortaokul, %12,5’u lise, %12,5’u önlisans, %59,2’si lisans, %13,2’si ise lisansüstü eğitim düzeyine sahiptir.

Tablo 8: Meslek

		Frekans	Geçerli Yüzde
Geçerli	Çalışmıyor	11	7,2
	Öğrenci	30	19,7
	Emekli	1	,7
	Ev hanımı	31	20,4
	Özel sektör	48	31,6
	Kamusal alan	31	20,4
	Toplam	152	100,0
Eksik	Sistem	0	
Toplam		152	

Tablo 8’de katılımcıların mesleki dağılımları gösterilmiştir. Katılımcıların 11’i çalışmamaktadır. Katılımcıların 30’u öğrenci, 1’i emeklidir. 31’i ev hanımıdır. 48’i özel sektörde, 31’i kamusal alanda çalışmaktadır.

Tablo 9: Gelir durumu

		Frekans	Geçerli Yüzde
Geçerli	0-16.999	64	42,1
	17.000 (Asgari ücret)	14	9,2
	17.001-40.000	52	34,2
	40.001 ve üzeri	22	14,5
	Toplam	152	100,0
Eksik	Sistem	0	
Toplam		152	

Tablo 9’da katılımcıların gelir durumu gösterilmektedir. Katılımcıların %42,1’i 0-16.999 TL arasında gelire, %9,2’si 17.000 (asgari ücret) TL gelire, %34,2’si 17.001-40.000 TL arasında gelire ve son olarak katılımcıların %14,5’i 40.001 ve üzeri gelire sahiptir.

Tablo 10: Gayrimenkulün var olup olmaması

		Frekans	Geçerli Yüzde
Geçerli	Var	34	22,4
	Yok	118	77,6
	Toplam	152	100,0
Eksik	Sistem	0	
Toplam		152	

Tablo 10’da katılımcılara ait gayrimenkul tablosu gösterilmiştir. Katılımcıların %22,4’ü herhangi bir gayrimenkule sahiptir. %77,6’sı ise herhangi bir gayrimenkule sahip değildir.

Tablo 11: Varsa neler olduğu

		Frekans	Geçerli Yüzde
Geçerli	Ev	30	85,7
	Dükkan	1	2,9
	Arsa	1	2,9
	Ev, Arsa	2	5,7
	Ev, Dükkan	1	2,9
	Toplam	35	100,0
Eksik	Sistem	0	
Toplam		35	

Tablo 11’de katılımcıların gayrimenkul çeşitleri gösterilmiştir. Katılımcıların %85,7’si eve, %2,9’u dükkana, %2,9’u arsaya, %5,7’si ev ve arsaya, %2,9’u ev ve dükkana sahiptir.

Tablo 12: Evde kaç kişinin yaşadığı -kişinin kendisiyle beraber-

		Frekans	Geçerli Yüzde
Geçerli	2-5	136	89,5
	6-9	15	9,9
	Tek yaşıyorum	1	,7
	Toplam	152	100,0

Tablo 12’de katılımcıların hane halkı sayısı gösterilmiştir. Katılımcıların %89,5’inin 2-5 arasında hane halkı, %9,9’unun 6-9 arasında hane halkı varken; %7’si tek yaşamaktadır.

Tablo 13: Evde yaşlı (65 yaş ve üzeri)’nın olup olmaması

		Frekans	Geçerli Yüzde
Geçerli	Var	23	15,1
	Yok	129	84,9
	Toplam	152	100,0
Eksik	Sistem	0	
Toplam		152	

Tablo 13'te katılımcıların hanelerinde yaşının olup olmadığı gösterilmektedir. 152 hanenin 23'ünde yaşlı vardır. 129'unda yaşlı yoktur.

Tablo 14: Varsa yaşlı birey sayısı

		Frekans	Geçerli Yüzde
Geçerli	0	127	83,6
	1	21	13,8
	2	4	2,6
	Toplam	152	100,0
Eksik	Sistem	0	
Toplam		152	

Tablo 14'te hanede yaşlı birey olduğunu söyleyen katılımcıların yaşlı birey sayıları gösterilmiştir. Tablo 13 ve 14'te belirlenemeyen 2 katılımcının yanlış işaretlemelerinden kaynaklı olarak yaşlı birey sayısına dair 2 fazla cevap mevcuttur. Hanede 1 tane olan yaşlı oranı %13,8 iken, hanede 2 tane olan yaşlı oranı %2,6'dır.

Tablo 15: Varsa kimin ilgilendiği

		Frekans	Geçerli Yüzde
Geçerli	Aile üyeleri	3	12,5
	Ben	7	29,2
	Kızı	4	16,7
	Oğlu	3	12,5
	Oğlu ve gelini	3	12,5
	Yok	4	16,7
	Toplam	24	100,0
	Sistem	0	
Eksik	Sistem	0	
Toplam		24	

Tablo 15'te katılımcıların hanelerinde bulunan yaşlılarla kimlerin ilgilendiği gösterilmiştir. %12,5'u aile üyelerinin ilgilendiği, %29,2'si ankete katılım gösterenin ilgilendiği, %16,7'si yaşının kızının ilgilendiği, %12,5'u yaşının oğlunun ilgilendiği, %12,5'u yaşının oğlunun ve gelinin ilgilendiği, %16,7'si yaşlılarla kimsenin ilgilendiği cevaplarını vermişlerdir.

Kadınların Yaşlılığa Bakışına ve Yaşlılık Algılarına Dair Bulgular

Katılımcıların yaşlılığa bakışı ve yaşlılık algılarına dair bulgular tablolar halinde sırasıyla aşağıda verilmiştir.

Tablo 16: Yaşlılık denilince akla daha çok hangi cinsiyetin geldiği

		Frekans	Geçerli Yüzde
Geçerli	Kadın	46	30,3
	Erkek	9	5,9
	Her ikisi de aynı oranda	97	63,8
	Toplam	152	100,0
Eksik	Sistem	0	
Toplam		152	

Tablo 16'da katılımcıların yaşlılık denildiğinde akıllarına ilk olarak hangi cinsiyetin geldiği gösterilmiştir. Katılımcılardan %30,3'ünün aklına ilk olarak kadının, %5,9'unun ilk olarak erkeğin ve %63,8'inin ise her ikisinin aynı oranda geldiğini söylemiştir.

17. soru olan “Yaşlı, denilince aklınıza gelen ilk kelimeleri ve/veya cümleleri lütfen aşağıya yazınız” açık uçlu soruya katılımcılar; acıma, şefkat, merhamet, ölüm hissi, hastalık, muhtaçlık, tecrübe, inatçılık, cahillik, yalnızlık, acizlik, düşkünlük, saygı, sevgi, çocuklaşma, ilgi, ak saç, baston, tontonluk, agresiflik gibi cevaplar vermişlerdir. Yaşlılık, bazı katılımcılarda olumlu çağrışımlarda bulunurken bazı katılımcılarda olumsuz çağrışımlarda bulunmuştur.

18. soru olan “Yaşlılığınızı kiminle/kimlerle geçirmek istersiniz” açık uçlu soruya katılımcıların çok büyük kısmı eşi, büyük kısmı eşi ve çocukları, bir kısmı eşi, çocukları ve torunları, bir kısmı eşi, çocukları, torunları ve akrabaları, yine bir kısmı eşi, çocukları, akrabaları ve arkadaşları cevabını vermişlerdir.

Tablo 17: Yaşlılığa dair korkuların var olup olmaması

		Frekans	Geçerli Yüzde
Geçerli	Var	96	63,2
	Yok	56	36,8
	Toplam	152	100,0
Eksik	Sistem	0	
Toplam		152	

Tablo 17’de katılımcıların yaşlılığa dair korkularının olup olmadığı gösterilmiştir. Katılımcıların %63,2’si yaşlılığa dair korkularının olduğunu söylemiştir. %36,8’i ise yaşlılığa dair korkularının olmadığını söylemiştir.

20. soru olan “Varsa korkularınız nelerdir” sorusuna katılımcılar büyük oranda; yalnızlık, hastalık, muhtaç olmak, yatalak kalmak, sağlığını kaybetmek, fiziki olarak güçten düşmek cevaplarını verirken küçük bir kısmı ise, ölümden korkmak, istenmemek, anlaşılmamak ve gelir korkularının olması cevabını vermişlerdir.

Kadınların Yaşlılığa Bakışına ve Yaşlılık Algılarına Dair Sayı Ölçekli Bulgular

Katılımcıların yaşlılığa bakışı ve yaşlılık algılarına dair sayı ölçekli bulgular tablolar halinde sırasıyla aşağıda verilmiştir.

Tablo 18: Yaşlıların "bilge" bulunulması

		Frekans	Geçerli Yüzde
Geçerli	1	22	14,5
	2	25	16,4
	3	72	47,4
	4	20	13,2
	5	13	8,6
	Toplam	152	100,0
Eksik	Sistem	0	
Toplam		152	

Tablo 18’ de katılımcıların, yaşlıları bilge bulma düzeyleri gösterilmiştir. Katılımcıların %14,5’i yaşlıları her zaman bilge bulduğunu, %16,4’ü sık sık bilge bulduğunu, %47,4’ü ara sıra bilge bulduğunu, %13,2’si nadiren bilge bulduğunu, %8,6’sı ise hiçbir zaman bilge bulmadığını söylemiştir.

Tablo 19: Yaşlıların "merhametli" bulunulması

		Frekans	Geçerli Yüzde
Geçerli	1	14	9,2
	2	37	24,3
	3	66	43,4
	4	22	14,5
	5	13	8,6
	Toplam	152	100,0
Eksik	Sistem	0	
Toplam		152	

Tablo 19’da katılımcıların yaşlıları merhametli bulma düzeyleri gösterilmiştir. Katılımcıların %9,2’si yaşlıları her zaman merhametli bulduğunu, %24,3’ü sık sık merhametli bulduğunu, %43,4’ü ara sıra merhametli bulduğunu, %14,5’i nadiren merhametli bulduğunu, %8,6’sı hiçbir zaman merhametli bulmadığını söylemiştir.

Tablo 20: Yaşlıların "sevimli\cana yakın" bulunulması

		Frekans	Geçerli Yüzde
Geçerli	1	22	14,5
	2	38	25,0
	3	58	38,2
	4	20	13,2
	5	14	9,2
	Toplam	152	100,0
Eksik	Sistem	0	
Toplam		152	

Tablo 20’de katılımcıların yaşlıları sevimli\cana yakın bulma düzeyleri gösterilmiştir. Katılımcıların %14,5’i yaşlıları her zaman sevimli\cana yakın bulduğunu, %25’i sık sık sevimli\cana yakın bulduğunu, %38,2’si ara sıra sevimli\cana yakın bulduğunu, %13,2’si nadiren sevimli\cana yakın bulduğunu, %9,2’si ise hiçbir zaman sevimli\cana yakın bulmadığını söylemiştir.

Tablo 21: Yaşlıların fiziksel açıdan bakıma muhtaç bulunulması

		Frekans	Geçerli Yüzde
Geçerli	1	33	21,7
	2	36	23,7
	3	44	28,9
	4	19	12,5
	5	20	13,2
	Toplam	152	100,0
Eksik	Sistem	0	
Toplam		152	

Tablo 21’de katılımcıların, yaşlıları fiziksel açıdan bakıma muhtaç bulma düzeyleri gösterilmiştir. Katılımcıların %21,7’si yaşlıların her zaman fiziksel açıdan bakıma muhtaç bulunduğunu, %23,7’si sık sık fiziksel açıdan bakıma muhtaç bulunduğunu, %28,9’u ara sıra fiziksel açıdan bakıma muhtaç bulunduğunu, %12,5’i nadiren fiziksel açıdan bakıma muhtaç bulunduğunu, %13,2’si ise hiçbir zaman fiziksel açıdan bakıma muhtaç bulmadığını söylemiştir.

Tablo 22: Yaşlıların ruhsal açıdan ilgiye muhtaç bulunulması

		Frekans	Geçerli Yüzde
Geçerli	1	74	48,7
	2	19	12,5
	3	17	11,2
	4	12	7,9
	5	30	19,7
	Toplam	152	100,0
Eksik	Sistem	0	
Toplam		152	

Tablo 22’de katılımcıların, yaşlıları ruhsal açıdan ilgiye muhtaç bulma düzeyleri gösterilmiştir. Katılımcıların %48,7’si yaşlıları her zaman ruhsal açıdan ilgiye muhtaç bulunduğunu, %12,5’i sık sık ruhsal açıdan ilgiye muhtaç bulunduğunu, %11,2’si ara sıra ruhsal açıdan ilgiye muhtaç bulunduğunu, %7,9’u nadiren ruhsal açıdan ilgiye muhtaç bulunduğunu, %19,7’si ise hiçbir zaman ruhsal açıdan ilgiye muhtaç olmadığını söylemiştir.

Tablo 23: Yaşlıların ekonomik olarak yardıma muhtaç bulunulması

		Frekans	Geçerli Yüzde
Geçerli	1	28	18,4
	2	27	17,8
	3	60	39,5
	4	21	13,8
	5	16	10,5
	Toplam	152	100,0
Eksik	Sistem	0	
Toplam		152	

Tablo 23’te katılımcıların, yaşlıları ekonomik olarak muhtaç bulma düzeyleri gösterilmiştir. Katılımcıların %18,4’ü yaşlıları her zaman ekonomik olarak yardıma muhtaç bulmakta, %17,8’i sık sık ekonomik olarak yardıma muhtaç bulmakta, %39,5’i ara sıra ekonomik olarak yardıma muhtaç bulmakta, %13,8’i nadiren ekonomik olarak yardıma muhtaç bulmakta, %10,5’i ise hiçbir zaman ekonomik olarak yardıma muhtaç bulmamaktadır.

Tablo 24: Yaşlılığın kişiye olumlu bir şey olup olmaması

		Frekans	Geçerli Yüzde
Geçerli	1	18	11,8
	2	10	6,6
	3	50	32,9
	4	40	26,3
	5	34	22,4
	Toplam	152	100,0
Eksik	Sistem	0	
Toplam		152	

Tablo 24’te katılımcıların yaşlılığa olumlu bakma düzeyleri gösterilmiştir. Katılımcıların %11,8’i yaşlılığa her zaman olumlu bakmakta, %6,6’sı sık sık olumlu bakmakta, %32,9’u ara sıra olumlu bakmakta, %26,3’ü nadiren olumlu bakmakta, %22,4’ü ise hiçbir zaman olumlu bakmamaktadır.

28.soru olan “Lütfen, size göre olumlu yönlerini birkaç kelime ve/veya cümle ile kısaca yazınız” açık uçlu soruya katılımcıların büyük çoğunluğu yaşlılığın olumlu yönleri olarak; tecrübe/deneyim, emeklilik, dinlenme, kendisine

ve sevdiklerine vakit ayırma cevaplarını vermiştir. Bir kısmı ise; bilgelik, olgunluk, affedicilik, önemsenmek, merhametli olmak gibi olumlu yönlerinin olduğunu söylemişlerdir.

Tablo 25: Yaşlılığın kişiye göre olumsuz bir şey olup olmaması

		Frekans	Geçerli Yüzde
Geçerli	1	30	19,7
	2	26	17,1
	3	51	33,6
	4	21	13,8
	5	24	15,8
	Toplam	152	100,0
Eksik	Sistem	0	
Toplam		152	

Tablo 25'te katılımcıların yaşlılığa olumsuz bakma düzeyleri gösterilmiştir. Katılımcıların %19,7'si yaşlılığa her zaman olumsuz baktığını, %17,1'i sık sık olumsuz baktığını, %33,6'sı ara sıra olumsuz baktığını, %13,8'i nadiren olumsuz baktığını, %15,8'i ise hiçbir zaman olumsuz bakmadığını söylemiştir.

30.soru olan “Lütfen, size göre olumsuz yönlerini birkaç kelime ve/veya cümle ile kısaca yazınız” açık uçlu sorusuna katılımcılar genel olarak; yalnızlık, hastalık, acizlik, muhtaçlık, fiziksel olarak zayıflık, bağımlılık gibi cevaplar verirken bir kısmı ise; yavaşlama, hor görülme, yetersizlik hissi, tahammülsüzlük, anlayışsızlık, beklenti gibi cevapları vermişlerdir.

Tablo 26: Yaşlanmaktan korkmak

		Frekans	Geçerli Yüzde
Geçerli	1	30	19,7
	2	21	13,8
	3	46	30,3
	4	30	19,7
	5	25	16,4
	Toplam	152	100,0
Eksik	Sistem	0	
Toplam		152	

Tablo 26'da katılımcıların yaşlılıktan korkma düzeyleri gösterilmiştir. Katılımcıların %19,7'si yaşlılıktan her zaman korktuğunu, %13,8'i sık sık korktuğunu, %30,3'ü ara sıra korktuğunu, %19,7'si nadiren korktuğunu, %16,4'ü ise hiçbir zaman korkmadığını söylemiştir.

Tablo 27: Yaşlılığın düşünülüp düşünülmemesi

		Frekans	Geçerli Yüzde
Geçerli	1	23	15,1
	2	29	19,1
	3	53	34,9
	4	25	16,4
	5	22	14,5
	Toplam	152	100,0
Eksik	Sistem	0	
Toplam		152	

Tablo 27'de katılımcıların yaşlılıklarını düşünme düzeyleri gösterilmiştir. Katılımcıların %15,1'i yaşlılıklarını her zaman düşündüğünü, %19,1'i sık sık düşündüğünü, %34,9'u ara sıra düşündüğünü, %16,4'ü nadiren düşündüğünü, %14,5'i ise hiçbir zaman düşünmediğini söylemiştir.

Tablo 28: Yaşlılığa dair endişelerin olup olmaması

		Frekans	Geçerli Yüzde
Geçerli	1	25	16,4
	2	31	20,4
	3	48	31,6
	4	22	14,5
	5	26	17,1
	Toplam	152	100,0
Eksik	Sistem	0	
Toplam		152	

Tablo 28'de katılımcıların, yaşlılığa dair endişelerinin olma düzeyleri gösterilmiştir. Katılımcıların %16,4'ü her zaman yaşlılığa dair endişesinin olduğunu, %20,4'ü sık sık endişesinin olduğunu, %31,6'sı ara sıra endişesinin olduğunu, %14,5'i nadiren endişesinin olduğunu, %17,1'inin ise hiçbir zaman endişesinin olmadığını söylemiştir.

34. soru olan ” Lütfen, endişeleriniz oluyorsa bunları birkaç kelime ve/veya cümle ile kısaca açıklayınız” açık uçlu soruya katılımcıların büyük çoğunluğu; yalnızlık, bakıma muhtaç olma, bağımlı olma, hastalanma\sağlığını kaybetme cevaplarını verirken küçük bir kısmı ise ölüm (kendisinin veya sevdiği birinin), gelir kaybı, pişmanlık, hayırsız evlat endişelerinin olduğunu söylemişlerdir.

Tablo 29: Endişelerinin numaralandırılması istenildiğinde 10 üzerinden verilen puan

		Frekans	Geçerli Yüzde
Geçerli	0	8	5,3
	1	4	2,6
	2	10	6,6
	3	17	11,2
	4	20	13,2
	5	25	16,4
	6	14	9,2
	7	22	14,5
	8	10	6,6
	9	6	3,9
	10	16	10,5
	Toplam	152	100,0
Eksik	Sistem	0	
Toplam		152	

Tablo 29’da katılımcıların, yaşlılığa dair endişelerinin seviyesi gösterilmiştir. Katılımcıların %5,3’ü 0, %2,6’sı 1, %6,6’sı 2, %11,2’si 3, %13,2’si 4, %16,4’ü 5, %9,2’si 6, %14,5’i 7, %6,6’sı 8, %3,9’u 9, %10,5’i 10 seviyelerinde endişe duyduklarını söylemiştir.

SONUÇ ve ÖNERİLER

Bu araştırmada dünyada ve Türkiye’de artan yaşlı nüfusuyla (TÜİK, 2024) beraber ortaya çıkan yaşlı bakım hizmeti sorunsalı feminist perspektifle ele alınmaya çalışıldı. Kadınların yaşlılığa bakışına ve yaşlılık algılarına dair bulgulardan elde edilen sonuçlara bakıldığında yaşlılık denildiğinde akla gelen ilk cinsiyetin 97 katılımcının cevaplarıyla her ikisinin aynı oranda olduğu, hemen ardından 46 katılımcının cevabıyla kadınların akla geldiği ve son olarak 9 katılımcının cevabıyla erkeklerin akla geldiği görülmektedir.

Açık uçlu sorulara genel itibari ile baktığımızda yaşlılığa dair yalnızlık, hastalık, muhtaçlık, ölüm, acizlik, düşkünlük, inatçılık, agresiflik, tecrübe kavramlarının çok sık tekrar ettiği görülmektedir. Sayı ölçekli bulgulara baktığımızda ise katılımcıların en çok; yaşlıları ruhsal açıdan ilgiye ve ekonomik olarak yardıma muhtaç buldukları sonucu elde edilmiştir.

Bu çalışmada ve bu çalışmaya benzer çalışmalarda gözlemlenen şudur ki; kadınların gerekli eğitimleri almaları, kendini gerçekleştirmek çabasına girmeleri, kendisine yaşlılığı için iyi yatırımlarda bulunmaları ve emeklilik güvencesi olan bir işten emekli olmaları çok önemlidir (Canatan, 2020). Ayrıca kadınların yaşlılık dönemlerinde sosyalleşebilmesi, ömür boyu eğitim anlayışıyla gerekli ve uygun düzeyde eğitimler alması, zamanlarını daha işlevsel ve verimli kullanması önerilebilir (Karaağaç, Bayık Temel & Yıldırım;2019). Bu şekilde izlenecek yol ile yalnızlık, hastalık, muhtaçlık, ölüm, acizlik, düşkünlük, inatçılık, agresiflik gibi olumsuzluk içeren durumların ortadan kalkması veya hafif düzeyde görülmesi sağlanabilir. Son olarak 18-44 yaş aralığındaki demografik durumları birbirinden farklı olan kadınların yaşlılığa bakışı ve yaşlılık algılarının çok genel itibari ile orta düzeyde seyrettiği söylenebilir.

KAYNAKÇA

- Akçaoğlu, A. (2018). Zarif ve Dinen Makbûl. (1. Basım). İstanbul: İletişim.
- Ali, Z. (2014). İslâmî Feminizmler. (1. Baskı). Çev.: Öykü Elitez. İstanbul: İletişim.
- Antmen, A. (2017). Kimlikli Bedenler: Sanat, Kimlik, Cinsiyet. (3. Baskı). İstanbul: Sel.
- Arruza, C., Bhattacharya, T., & Fraser, N. (2021). %99 için Feminizm: Bir Manifesto. (2. Baskı). Çev.: Utku Özmakas. İstanbul: Sel.
- Arun, Ö. ve Karademir Arun, B. (2011). “Türkiye’de Yaşlı Kadının En Büyük Sorunu: Dulluk” Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi. Sayı 10(4). Syf.1515-1527.
- Atila Demir, S. (2020). “Salgın Sürecinde Yaşlı Nüfus, Sosyal Dışlanma ve Yaş Ayrımcılığı” Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi. Sayı 38. Syf. 186-201.

- Atila Demir, S. (2020). Toplumsal Değişme ve Değerler: Bir Değerler Sosyolojisi Çalışması. (1. Basım). Ankara: Nobel.
- Aydın, M. (2015). İslâm'ın Tarih Sosyolojisi. (3. Baskı). İstanbul: Pınar.
- Beğer, T. ve Yavuzer, H. (2012). Yaşlılık ve yaşlılık epidemiyolojisi. Klinik gelişim, 25(3), 1-3.
- Bora, A. (2005). Kadınların Sınıfı: Ücretli Ev Emeği ve Kadın Öznelliğinin İnşası. (1. Basım). İstanbul: İletişim.
- Boyne, R. (2017). Foucault ve Derrida'da Feminizm ve Ayırım. (3. Baskı). Çev.: Ayşe Banu Karadağ. İstanbul: Sel.
- Canatan, A. (2020) “Kadın ve Yaşlılık” (Ed. Aysel Günindi Ersöz), Destandan Güncele Doğudan Batıya Kadın Üzerine Tartışmalar, ss. 343-373, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara.
- Çakır, Ö. (2002) “Sosyal Dışlanma” Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi. Syf. 83-104. Cilt 3. Sayı 4.
- Çapcıoğlu, İ. ve Alpay, A. H. (2019). “Çevresel Gerontoloji Bağlamında Yerinde Yaşlanmanın Temel Belirleyicileri ve Aktif Yaşlanma Süreciyle İlişkisi” İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi. Sayı 8(3). Syf. 1949-1966.
- Çunkuş, N., Taşdemir Yiğitoğlu, G. & Akbaş, E. (2019). “Yaşlılık ve Toplumsal Dışlanma” Geriatrik Bilimler Dergisi. Sayı 2(2). Syf 58-67.
- Günindi-Ersöz, A. (2016). Toplumsal Cinsiyet Sosyolojisi. (1. Baskı). Ankara: Anı.
- İrızık, S. ve Parla, J. (Der.) (2004). Kadınlar Dile Düşünce: Edebiyat ve Toplumsal Cinsiyet. (1. Basım). İstanbul: İletişim.
- İlkkaracan, P. (Der.) (2003). Müslüman Toplumlarında Kadın ve Cinsellik. (1. Baskı). İstanbul: İletişim.
- Kalınkara, V., Arpacı, F. & Denizli, Ç. (2013). “Yerinde Yaşlanma” VII. Ulusal Yaşlılık Kongresi. Karabük. Syf. 54-60.
- Kalınkara, V. (2017). “Yaşanabilir Kentler: Kentsel Alanda Aktif Yaşlanmayı Destekleyecek Kapsayıcı Tasarım ve Ergonomi” Toplum ve Demokrasi. Sayı 11(24). Syf. 229-248.
- Karaağaç G.; Bayık Temel A. & Yıldırım J.G. (2019) “Gençlerin Yaşlılığa İlişkin Görüş ve Düşüncelerinin İncelenmesi”, Yaşlı Sorunları Araştırma Dergisi (YSAD), 2019(12): 32-41.
- Karasar, N. (2016). Bilimsel Araştırma Yöntemi. Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Kenny, Michael G. ve Smillie, K. (2016). Antropolojiye Giriş: Kültür ve Mekân Hikayeleri. (1. Baskı). Çev.: Soner Torlak. Ankara: Dipnot.
- Kocadaş, B. (2016). Toplum, Toplumsal Yapı ve Kurumlar. (2. Baskı). İstanbul: Doğu Kütüphanesi.
- Özer, Ö. ve Şantaş, F. (Ed.) (2019). Sosyolojik Boyutlarıyla Sağlık. (1. Baskı). Ankara: Nobel.
- Ritzer, G. ve Stepnisky, J. (2019). Çağdaş Sosyoloji Kuramları ve Klasik Kökleri. (1. Baskı). Çev.: Irmak Ertuna Howison. Ankara: De Ki.
- Rocheftort, F. (2020). Feminizmler Tarihi. (1. Baskı). İstanbul: Sel.
- Saygılıgil, F. (Haz.) (2016). Toplumsal Cinsiyet Tartışmaları. (1. Baskı). Ankara: Dipnot.
- Şenses, F. (2001). Küreselleşmenin Öteki Yüzü: Yoksulluk. (1. Basım). İstanbul: İletişim.
- Şentürk, Ü. (Ed.) (2020). Sosyoloji (Kavramlar-Kurumlar-Kuramlar). (1. Baskı). Çanakkale: Paradigma.
- Temizarabacı Yıldırımaz, Y. (2020). Ütopyanın Kadınları Kadınların Ütopyası. (3. Baskı). İstanbul: Sel.
- Timuroğlu, S. (2020). Kanatlanmış Kadınlar. (1. Basım). İstanbul: İletişim.
- Tüik, Türkiye İstatistik Kurumu, <https://data.tuik.gov.tr/>
- Woolf, V. (2002). Kendine Ait Bir Oda. (1. Basım). Çev.: Öncü Suğra. İstanbul: İletişim.
- Yarbuğ, B. (2019) “Yaşlıların Sosyal Dışlanması: Sakarya/Adapazarı İlçesi Örneği”. (Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.) Sakarya.

Yolsal, Ümit H. (2019). Sosyal Teori. (1. Baskı). İstanbul: Sel.

EK

Demografik Sorular

1) Cinsiyetiniz nedir? *

- ☐ Kadın
☐ Erkek

2) Yaşadığınız il neresidir? *

.....

3) Yaşınız hangi aralıktadır? *

- ☐ 18-25
☐ 26-35
☐ 36-44

4) Medeni durumunuz nedir? *

- ☐ Evli
☐ Bekar
☐ Ayrı-vefat

5) Çocuğunuz var mı?

- ☐ Var
☐ Yok

6) Kaç çocuğunuz var?

- ☐ 1
☐ 2
☐ 3
☐ 4
☐ 5 ve üzeri

7) Eğitim durumunuz nedir? *

- ☐ Okumamış
☐ İlkokul
☐ Ortaokul
☐ Lise
☐ Önlisans
☐ Lisans
☐ Lisansüstü

8) Mesleğiniz nedir? *

- ☐ Kamusal alan
☐ Özel sektör
☐ Ev hanımı
☐ Diğer

9) Gelir durumunuz nedir? *

- ☐ 0-16.999
☐ 17.000 (Asgari ücret)

☐ 17.001-40.000

☐ 40.001 ve üzeri

10) Size ait gayrimenkul var mı? *

☐ Evet

☐ Hayır

11) Varsa neler olduğunu işaretleyiniz.

☐ Ev

☐ Arsa

☐ Arazi

☐ Dükkan

12) Evde kaç kişi yaşıyorsunuz -kendiniz de dahil- ? *

☐ Tek Yaşıyorum

☐ 2-5

☐ 6-9

☐ 10 ve üzeri

13) Evinizde yaşlı (65 yaş ve üzeri) var mı? *

☐ Var

☐ Yok

14) Varsa yaşlı birey sayısı nedir?

☐ 1

☐ 2

☐ 3 ve üzeri

15) Varsa kim ilgilenmektedir?

.....

Kadınların Yaşlılığa Bakışına ve Yaşlılık Algılarına Dair Sorular

16) Yaşlılık denilince aklınıza daha çok hangi cinsiyet gelmektedir? *

☐ Kadın

☐ Erkek

☐ Her ikisi de aynı oranda

17) "Yaşlı" denilince aklınıza gelen ilk kelimeleri ve/veya cümleleri lütfen aşağıya yazınız *

.....

18) Yaşlılığınızı kiminle/kimlerle geçirmek istersiniz? *

☐ Eş

☐ Kız çocuk

☐ Erkek çocuk

☐ Torun

☐ Akraba

☐ Arkadaş

☐ Yalnız

☐ Diğer

19) Yaşlılığa dair korkularınız var mı? *

☐ Var

☐ Yok

20) Varsa korkularınız nelerdir?

.....

Kadınların Yaşlılığa Bakışına ve Yaşlılık Algılarına Dair Sayı Ölçekli Sorular

Lütfen, seçeneklerin yanında verilen rakamları aşağıdaki sorulara uygulayınız.

Her zaman (1)

Sık sık (2)

Ara sıra (3)

Nadiren (4)

Hiçbir zaman (5)

21) Yaşlıları "bilge" buluyor musunuz? *

☐ 1

☐ 2

☐ 3

☐ 4

☐ 5

22) Yaşlıları "merhametli" buluyor musunuz? *

☐ 1

☐ 2

☐ 3

☐ 4

☐ 5

23) Yaşlıları "sevimli\cana yakın" buluyor musunuz? *

☐ 1

☐ 2

☐ 3

☐ 4

☐ 5

24) Yaşlıları fiziksel açıdan bakıma muhtaç buluyor musunuz? *

☐ 1

☐ 2

☐ 3

☐ 4

☐ 5

25) Yaşlıları ruhsal açıdan ilgiye muhtaç buluyor musunuz? *

☐ 1

☐ 2

☐ 3

☐ 4

☐ 5

26) Yaşlıları ekonomik olarak yardıma muhtaç buluyor musunuz? *

- ☐ 1
☐ 2
☐ 3
☐ 4
☐ 5

27) Yaşlılık size göre olumlu bir şey mi? *

- ☐ 1
☐ 2
☐ 3
☐ 4
☐ 5

28) Lütfen, size göre olumlu yönlerini birkaç kelime ve\veya cümle ile kısaca yazınız.

.....

29) Yaşlılık size göre olumsuz bir şey mi? *

- ☐ 1
☐ 2
☐ 3
☐ 4
☐ 5

30) Lütfen, size göre olumsuz yönlerini birkaç kelime ve\veya cümle ile kısaca yazınız.

.....

31) Yaşlanmaktan korkar mısınız? *

- ☐ 1
☐ 2
☐ 3
☐ 4
☐ 5

32) Yaşlılığınızı düşünür müsünüz? *

- ☐ 1
☐ 2
☐ 3
☐ 4
☐ 5

33) Yaşlılığa dair endişeleriniz oluyor mu? *

- ☐ 1
☐ 2
☐ 3
☐ 4
☐ 5

34) Lütfen, endişeleriniz oluyorsa bunları birkaç kelime ve\veya cümle ile kısaca açıklayınız.

.....

35) Endişelerinizi numaralandırmak isteseydiniz 10 üzerinden kaç puan verirdiniz? *

- ☐ 1
- ☐ 2
- ☐ 3
- ☐ 4
- ☐ 5
- ☐ 6
- ☐ 7
- ☐ 8
- ☐ 9
- ☐ 10